Så er cyklerne pumpet og klar til en tur på den nedlagte banestrækning mellem Ringe og Korinth. Alle fotos er taget den 28. juli og 12. august 2016.

På sporet af Ringe–Fåborg Banen (RFB)

Tekst og fotos: Peter Mazanti Albertsen

Vi fortsætter sommertraditionen med cykelture på nedlagte jernbaner, denne gang besøger vi Ringe–Fåborg Banen i det smukke Sydfyn. Heldigvis kan der stadig ses tog på en del af strækningen, idet Syd Fyenske Veteranjernbane har overtaget sporet mellem Korinth og Fåborg.

Forhistorie

Allerede da den Sydfyenske Jernbane Odense–Svendborg var under bygning i midten af 1870'erne, fremkom der planer i havnebyen Fåborg om at sætte denne i forbindelse med landets jernbanenet. Forskellige alternative forslag fremkom. Og ved lov af 16. juni 1879 bemyndigedes regeringen til at anlægge en „lokomotivbane" fra Ringe til Fåborg for statens regning. Forinden havde man truffet aftale med det Sydfyenske Jernbaneselskab om, at dette selskab skulle forpagte banen mod en vis årlig forpagtningsafgift til staten.

Banens anlæg påbegyndtes i 1880 og arbejdet skred rask frem – en del af arbejdet (overbygningen) udførtes af SFJ. Den 1. april 1882 skete den festlige indvielse af banen. Driften påbegyndtes den 17. april. Den første køreplan indeholdt 3 tog dagligt i hver retning. Fra 1. august 1883 udvidedes den til 4 tog dagligt – hovedsageligt af hensyn til personbefordringen. Ringe–Fåborg Banen blev anlagt med 22,5 kg/m skinner, og den var fra starten indhegnet.

Til den nye bane anskaffedes der – også for statens regning – 3 lokomotiver, 7 personvogne og 32 godsvogne, der indgik i SFJ's driftsmateriel med ejendomsmærket RFB. Ringe–Fåborg Banen blev drevet af Det Sydfyenske Jernbaneselskab helt op til de sydfynske privatbaners overgang til statsdrift den 1. april 1949. I løbet af 1950'erne blev sporet og sikringsanlæg moderniseret eller udskiftet, og DSB indsatte ældre motorvogne litra Mp som erstatning for SFJ's materiel. Disse var næsten enerådende i alle tog på strækningen Nyborg–Ringe–Fåborg.

Godstrafikken på RFB var god fra starten og frem til starten af 1960'erne. Herefter svandt stykgodstransporterne ind og blev overtaget af en lastbilrute. Til gengæld havde vognladningsgodset gode kunder på mellemstationerne i Espe, Højrup og Korinth og selvfølgelig i Fåborg. Største kunde i Fåborg var maskinfabrikken A/S Jernvirke, efterfulgt af Fåborg Andels Svineslagteri.

Den 26. maj 1962 var den sidste dag med persontrafikken mellem Nyborg og Fåborg, og RFB skiftede status til at være godsbane. Strækningen mellem Nyborg og Ringe blev samme dag helt nedlagt. I *Jernbanen* nr. 2/2012 kan man læse Lars Viinholt-Nielsens beretning om lukningen af banen. Godstrafikken på Fåborgbanen fortsatte frem til midten af 1980'erne og ophørte helt i 1987.

I 1989 begyndte Syd Fyenske Veteranjernbane at køre veterantog på hele strækningen mellem Fåborg og Ringe, men måtte i 2002 ophøre driften mellem Ringe og Korinth på grund af sporets tilstand. Strækningen Korinth–Fåborg blev samtidig købt af daværende Fyns Amt og stillet til rådighed for Syd Fyenske Veteranjernbane. Sporet mellem Ringe og Korinth blev i 2010 overtaget af Skov- og Naturstyrelsen, der sammen med Faaborg-Midtfyn Kommune ville omdanne det tilgroede banelegeme til cykel- og gangsti. Dette påbegyndtes i 2011.

Lørdag den 29. september 2012 blev den ny stiforbindelse officielt åbnet ved jernbaneoverskæringen Algade/Svendborgvej i Ringe, hvor der var taler og snoreklip af bl.a. miljøminister Ida Auken (SF) og borgmester Hans Jørgensen. Under talen kom Ida Auken ind på, hvor glad hun var for genbrug af den gamle jernbane. Dels kunne den genbruges til at skabe gode naturoplevelser for lokalbefolkningen og turister, og dels kunne de 1.400 tons jernbaneskinner smeltes om og de gamle sveller give varme og elektricitet til fynboerne, da de blev brændt af på Fynsværket. Derefter startede cykelturen til Korinth, og der blev sat et pænt tempo, med borgmester Hans Jørgensen i spidsen efterfulgt af skovrider Søren Strandgaard fra Naturstyrelsen, som cyklede ved siden af Ida Auken.

Ringe station set fra gadesiden. Stationen er fint istandsat.

Vores egen cykeltur

Nu var det vores tur til at prøve cykelstien på Fåborgbanen. Torsdag den 28. juli 2016 havde Karsten og jeg bestemt at vi skulle tage toget til Ringe, og træde videre i pedalerne til Fåborg. Men ak, fra Odense var der togbus til Ringe, da Svendborgbanen var lukket på grund af forskellige ting der skulle laves. Og togbussen ville ikke have cykler med. Så enden på det hele blev, at vi cyklede for egen kraft ad vejene til Ringe, inden vi kunne starte på turens egentlige formål: Cykelturen ad den gamle jernbane til Korinth.

Velankommet til Ringe, kunne vi få et billede af stationsbygningen fra gadesiden – der kørte jo alligevel ingen tog på banen, så billedet fra perronen var knap så interessant. Derefter videre til vogterhus 10 ved Algade/Svendborgvej, hvor jernbanestien starter. Nede i asfalten er der skrevet „Natursti til Korinth". Herfra fortsætter Ringe–Fåborg banen parallelt sammen med Svendborgbanen den næste kilometer, indtil banerne grener fra hinanden.

Tre kilometer ude af stien nås vogterhus Nr. 1, hvor BOLTINGGÅRD Trinbræt blev op-

Naturstien til Korinth udgår fra Ringe ved overkørsel for Algade/Svendborgvej. Den første kilometer følges Svendborgbanen adskilt af et robust trådhegn.

Første station efter Ringe er Espe, som nu er i privat eje. Stationsskilte findes stadig på bygningen.

rettet i 1929. Vi cykler videre og her møder vi også et gammelt træled og et teknikskab for den tidligere overkørsel 113.

Knap syv kilometer fra Ringe når vi den første station ESPE (6,6 km fra Ringe station). Her står der også „ESPE STATION" nede i asfalten. Stationsbygningen kan kendes på sine blankstensmure af gule mursten. Stationen blev oprettet i 1883, altså først et år efter at banen stod klar. Her blev en del erhvervsvirksomheder bygget på grund af banen, bl.a. Espe Møbler som var en storkunde ved banen og de fik udvidet pakhuset ved stationen, så møblerne ikke skulle stå udenfor i alt slags vejr, når de skulle læsses i jernbanevognene. Pakhuset står her endnu. Emaljeskiltet fra 1940'erne hænger stadig på bygningen. Man har bibeholdt et stykke af hovedsporet ved stationsområdet, og lagt asfalt ved krydsningssporet, hvor cykelstien går.

I Espe er vi heldige at møde ægteparret Ketty og Ronald Kaercell, som købte stationen for ca. 7 år siden fordi familien havde brug for mere plads. I alt er der 213 kvadratmeter beboelse i stationen. Vi bliver inviteret indenfor. Vi ser sønnens værelse som har fungeret som byens postkontor. En del af det oprindelige inventar er bevaret, blandt andet samlingen af kontakter i det ene hjørne. Herfra kunne man tænde og slukke for lyset på perronen, ved skranken og i ventesalen. Billetlugen findes også. Sidstnævnte fungerer i dag som Ronald Kaercells private atelier, da de begge er kunstnere. Langs væggen står de oprindelige bænke, men ellers er rummet – ligesom resten af huset – fyldt til randen med billeder. Ronald har malet, siden han var ung. Men det har mest været en slags hobby ved siden af, at han underviste i blandt andet billedkunst. Det er først efter han er gået på pension, at han rigtig har haft tid til at fordybe i det, siger den 66-årige, der stadig venter på det store gennembrud.

Vi siger tak for snakken til ejerne af Espe station, fortsætter syd om stationen og når vogterhus nr. 4, som stadig findes og ligner sig selv, selvom der er kommet en tilbygning til. Vi fortsætter ud ad banestien, og ved overskæringerne ned til gårdene har man bevaret skinnerne og lagt fliser ned ved siden af. Desuden møder vi et „GIV AGT" Skilt og et pilemærke, som betyder „Automatisk sikret overkørsel følger".

Næste station på strækningen nås, og her står der i asfalten „HØJRUP STATION". Stationen ligger 10,7 km fra Ringe, og er en ret imponerende gul bygning der blev tegnet af DSB arkitekten N.B.C. Højkilde. Højrup station var den største mellemstation på banen, hvad angår person- og godstrafik. Her har man også bevaret et stykke af hovedsporet, så man kan se hvordan det så ud da der kørte tog langs perronkanten, som også er bevaret. Stationen dannede grundlag for en del bebyggelse og industri i nærheden, og

Selvom sporet er taget op på naturstien mellem Ringe og Korinth, så har man valgt at bevare mange af de installationer og mærker der kendetegner en jernbane.

Mellem Højrup station og Haagerup trinbræt står meldesignalet for overkørsel 141 „i sikret tilstand" der stadig som vidnesbyrd for jernbanen.

Til højre er vi nået til Højrup station, hvor margerinefabrikken ses i baggrunden. I mellem træerne skimtes selve stationen.

i 1918 blev der bygget en margarinefabrik VIKING med sportilslutning. Det var en rigtig god kunde der sendte med banen. I dag ligner bygningen nærmest et spøgelseshus nu hvor jernbanen er nedlagt. Vi fortsætter ad banestien som herfra løber næsten stik syd på den østlige side af Odense å, og naturstien fører dig forbi store herregårdsmarker, langs enge med græssende køer og snoede vandløb, og mellem marker adskilt af levende hegn. Flere steder passerer man skilte og mærker fra jernbanens tid.

Næste stop er ved den tidligere HAAGERUP holdeplads 13,4 km fra Ringe, der senere blev ophøjet til billetsalgssted og til slut degraderet til trinbræt. Trinbrættet lå ved vogterhus nr. 6, som betjente bebyggelsen Hågerup ca. 400 m vest for banen. Efter Hågerup svinger banen mod vest og passerer mosedragene ved Silkeåen, her er der bygget en platform med god udsigt til fuglelivet. Langs med stien er der informationstavler ved nogle af seværdighederne, og andre steder er der mulighed for at sidde på en bænk og holde pause. I Espe, Hørup og Korinth er der lavet „madpakkehuse", hvor man kan sidde i ly for regn og sol. Vi møder et slukket kontrolsignal for overkørsel nr. 141, som der i øvrigt er bevaret flere af langs banen.

I Korinth stopper naturstien, og man må cykle videre ad de små veje til Faaborg. Hvis man er heldig, kan man ramme én af SFvJ's sommerafgange, og få cyklen med i pakvognen. Her gør forfatteren (tv) og Karsten sig klar til ombordstigning.

Efter 16 kilometers cykeltur fra Ringe når vi slutningen af asfaltstien nord for Korinth station, og her står der på asfalten „Natursti til Ringe". Nu er der heldigvis skinner igen, og netop den dag kører Syd Fyenske Veteranjernbane tog til Fåborg i modsætning til DSB på Svendborgbanen. Cykler kan endda komme med, for med i toget er der en rejsegodsvogn. Turen går således standsmæssigt til Fåborg på jernhjul.

Søndag den 31. juli tog vi igen cyklen frem og denne gang ville vi følge toget fra Fåborg til Korinth. Fåborg station (29,4 km fra Ringe) er en stor flot bygning, som i dag er rutebilstation. Sporene foran stationen er for længst væk, men det gamle emaljeskilt hænger stadig på bygningen. Vi starter ca. 300 meter øst for stationen hvor Syd Fyenske Veteranjernbane (SFvJ) holder til.

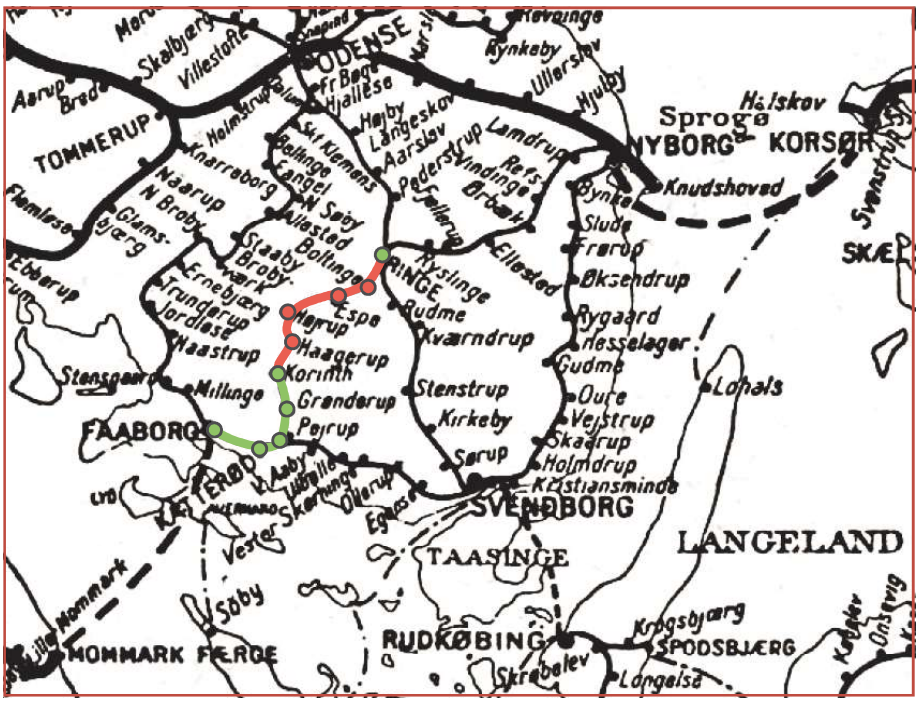

Lidt øst for Faaborg station har SFvJ anlagt Lucienhøj trinbræt, hvor der er flot udsigt ud over det fynske ø-hav. VLTJ's ML12 og Cl-vogn gør her stop ved trinbrættet.

SFvJ er en forening, som kører veterantog på jernbanen mellem Faaborg og Korinth, og bliver drevet på frivillig og ulønnet basis af foreningens medlemmer. Foreningen har til huse i Syd Fyenske Jernbaners gamle remiseanlæg i Faaborg. Foreningen har ca. 100 medlemmer, hvoraf 15-20 bruger en stor del af deres fritid på at køre tog og med at holde bane, lokomotiver og vogne vedlige. SFvJ's tog repræsenterer dansk jernbanehistorie fra 1950'erne. På den lille station er der også billetsalg og toilet og god adgang for kørestole.

Så er det af sted på cyklerne. Der er ingen stier langs banen, så vi må nøjes med de små veje op mod Pipstorn Skov. Her er der en enestående udsigt over Faaborg Fjord med flere småøer. Lige inden banen forsvinder ind i skoven, når vi Lucienhøj trinbræt. Hvis man går op ad bakken, er der en enestående udsigt over det sydfynske øhav, og her er der bænke og borde, så man kan sidde og nyde sin medbragte mad eller øl/sodavand.

Efter turen gennem Pipstorn Skov ankommer toget til Katterød trinbræt 4 km fra Faaborg. Trinbrættet er anlagt på det sted, hvor KATTERØD billetsalgssted lå (25,1 km fra Ringe). Her solgte man billetter fra banens åbning 1. april 1882 indtil den nye station blev indviet den 25. november 1916 i forbindelse med anlægget af Svendborg–Fåborg banen. Det betød at Katterød blev et jernbaneknudepunkt, idet den nye Svendborgbane stødte til Ringe–Fåborg banen her og benyttede sig af det eksisterende spor til Fåborg. Stationen ligger på modsat side i forhold til billetsalgsstedet.

Vi forsætter videre ad de små veje mod Pejrup. Når veterantoget ankommer til PEJRUP station (22,5 km fra Ringe), har det tilbagelagt ca. halvdelen af turen fra Faaborg. Stationsbygningen ligger der endnu og er nu blevet til „Hostel California", så man har mulighed for at overnatte på en jernbanestation, hvis man har lyst til det. Desuden har veteranbanen her fået rejst en stor vognhal, så lokomotiver og vogne kan komme indendørs. Pejrup station havde tidligere mange rejsende, som skyldes stationens beliggenhed,

Det er ikke længere muligt at køre ind til Faaborg station, idet baneterrænet nu anvendes til busstation og parkeringspladser. Station kan lige skimtes i baggrunden.

Katterød station blev bygget, da der blev anlagt jernbane til Svendborg i 1916. Da denne bane blev nedlagt i 1954, blev stationen nedsat til trinbræt med sidespor. Station er i dag i privateje og som det ses på billedet i en fin tilstand.

og her er også sidespor. Stationen ligger vest for den lille landsby af samme navn.

Næste stop bliver GRØNDERUP holdeplads (20,3 km fra Ringe), der hørte til banens mindste trinbrætter. Vogterhus nr. 9 ligger her, og veterantoget har tilbagelagt 8,3 km fra Faaborg. Kort efter Grønderup går banen gennem marker og forsvinder ind i Korinth Storskov. De høje bøgetræer står tæt omkring banen. Man fornemmer tydeligt, det bliver mørkere i toget, inden Korinth dukker op.

Lidt over 12 km fra Faaborg når vi stationen KORINTH (16,9 km fra Ringe), som nu er endestation for SFvJ. Stationen er udvidet med drejeskive, og sidesporet anvendes til omløb. Faaborg kommune har købt den gamle stationsbygning og lejer den ud til bl.a. SFvJ, som er i gang med at restaurere den. Da vi besøgte banen i juli 2016, var man i gang med at sætte facaden og indvendige rum i stand, hvilket var muligt med støttemidler fra fonden Realdania.

Det var så slut på denne sommerartikel om cykeltur langs nedlagte baner, vi håber I blev inspireret til at prøve både cykelstien og veterantoget gennem det flotte sydfynske landskab.

SFvJ's veterantog passerer Pejrup station, som nu er blevet til vandrehjem.

Korinth er idag endestation for veteranbanen SFvJ, og er under istandsættelse. Her har VLTJ ML12 løbet om og holder klar til at køre retur til Faaborg.